

Tariff 2006

En av vårens større og lengre streiker var i forsikringsbransjen. Over 6000 var i streik i nesten to uker for forhandlingsrett på pensjon. Da streiken skulle trappes opp, varsle arbeidsgiverne storlockout. Dermed gikk regjeringa – og vår alles kjære Bjarne Håkon – til tvungen lønnsnemnd. Bildet er fra en demonstrasjon ved statsråd på Slottet.

Også i NRK var det streik. Kringkastingens Landsforening, her representert ved tre glade streikevakter Wenche Grønli, Tone Bjerke og Per Olav Jensen, la ned arbeidet i 16 dager. En periode var også Journalistlaget i streik.

I dette nummeret av *akp.no* ser vi på deler av vårens tariffoppgjør

LES MER PÅ SIDE 4, 5 OG 6

**God sommer
fra akp.no**

Afghanistan er ikke trygt

Regjeringa arbeider på høytrykk med å få sendt afghanske flyktninger hjem. Men er det trygt? Dette skriver utenriksdepartementene:

«Utenriksdepartementet fraråder reise til eller opphold i Afghanistan som ikke er strengt nødvendig.»
- Norsk UD

«Med hänsyn till rådande osäkra säkerhetsläge avråder Utrikesdepartementet från alla resor till Afghanistan.» – Svensk UD

«Utenriksdepartementet advarer på det sterkeste mot at USA-borgere reiser til Afghanistan.» – Kjære Condis departement

«Offisiell advarsel: Utenriksdepartementet frarår enhver reise til dette landet. Kanadiere i landet bør forlate det.» – Kanadisk UD

LES MER PÅ SIDE 2, 7 OG 8

Foto: Anita Hillestad

Stans deportasjonene av afghanske flyktninger!

Vi lover dere fortsatt solidaritet!

Denne appellen holdt lege Mads Gilbert ved leiren til de sultestreikende afghanske flyktningene i Oslo 17. juni 2006

Kjære venner, kjære afghanske brødre. Jeg har med meg hilsener fra solidaritetsmiljøet og fra gode mennesker i Tromsø. Norge er et langt land, og sultestreiken deres har gitt ekko og gjenlyd over hele landet. Dere skal vite at dere har støtte fra gode mennesker i hele Norge – jeg har med meg den støtten til dere.

To bilder

I forrige uke og i går så vi to bilder. Det ene var bildet av det norske forsvarets nye stolthet – den store fregatten – som gled inn Oslofjorden med alle offiserene og makta ombord. I sin frekkhet har de døpt den nye norske fregatten *Fridtjof Nansen*. Ingen kan være i tvil om hva Fridtjof Nansen ville tenkt i forrige uke! Og ingen kan være i tvil om hvor Fridtjof Nansen ville vært i dag, han ville vært her, ved Domkirka! Jeg tror han snur seg i sin grav i dag, både i skam over det den norske regjeringen og det norske maktapparatet står for, og i skam over at dette uverdige spillet foregår så og si i hans navn.

Det andre bildet på fjernsynet i går: Jonas Gahr Støre – i fjor høst generalsekretær i Norges Røde Kors, nå utenriksminister i den norske regjeringen – sitter i den rød plysjrokostolen ved siden av sin kjære «dear Condi», Condoleezza Rice. Disse to bildene henger nøye sammen. Fregatten *Fridtjof Nansen* og Jonas Gahr Støre ved siden av Condoleezza Rice. Vi er nødt til å forstå det politiske spillet for å forstå hvordan vi skal organisere kampen videre. Men først noen få ord om Afghanistan.

Ikke trygt

Afghanistan er ikke trygt. Bjarne Håkon Hanssen har aldri vært der. Han kommer aldri til å dra dit, han kommer aldri til å tørre dra dit. I løpet av 2006 har 900 mennesker blitt drept i Afghanistan, 400 av dem er drept bare i mai. Dette er de offisielle tallene. I løpet av de neste månedene sendes det 6000 nye soldater fra Nato-land til å engasjere seg, som det heter, i kamphandlinger i Sør-Afghanistan. I neste uke reiser nye norske soldatkontingenter skammelig nok til Afghanistan, og jeg kan love dere at de blir ikke sendt med fly og en liten bærepose med eiendelene sine. De blir sendt tungt bevæpnet, tungt beskyttet og med de beste våpnene som finnes. Hvorfor det? Jo, fordi Afghanistan ikke er trygt.

Skulle du et øyeblikk av deg sjøl få den impulsen at du vil dra til Afghanistan, og det er jo en god tanke, så er Jonas Gahr Støres eget råd – og jeg siterer fra hjemmesiden til UD: «UD fraråder reise og opphold i Afghanistan som ikke er strengt nødvendig.» Er det strengt nødvendig å sende disse afghanerne hjem? Nei, det er ikke strengt nødvendig. Alle vi norske som har vært i Afghanistan og jobbet i Afghanistan, vi vet at situasjonen er mer utrygg enn noensinne.

Bøyer aldri nakken

Jeg kjenner afghanerne som stolte mennesker, og jeg tror det koster dem ganske mye å eksponere seg på den måten de gjør i denne sultestreiken. Det sies om afghanere at de aldri bøyer nakken for noen, og det er mange okkupanter som har fått kjenne sannheten i det uttrykket. Jeg tror det koster våre afghanske brødre mye å ligge her, og det koster dem mye å bli behandlet på den måten de blir behandlet på. Og de trenger vår solidaritet mer enn noen gang. Det er den viktigste krafta vi har: vår solidaritet!

Hvorfor må de ut?

Og spørsmålet er: hvorfor er det så maktpåliggende for regjeringen å sende dem ut? Nå er vi tilbake til «dear Condi» og Jonas Gahr Støre i stolen i Det hvite

hus. En av afghanerne jeg snakket med i stad, han sa følgende: «De selger oss til den afghanske regjeringen, og de selger oss til USA.»

USA har et desperat behov for å vise at okkupasjonen har lyktes, de har et desperat behov for å kunne vise fram symboler på at de har lyktes med felttoget i Afghanistan. Og hva ville vært bedre enn at Norge, USAs største puddel i Europa, viste dette gjennom å sende afghanere hjem til et trygt Afghanistan. Åh, hvilken propagandaseier for USA! På bekostning av sikkerheten til våre afghanske brødre. Det er en del av det storpoltiske spillet.

Norge gjør sin egen vurdering, sier pølse-Hanssen. Pølse-Hanssen gjør sine egne vurderinger. Den ene dagen henviser de til høykommissæren for flyktninger, den neste dagen gjør de sine egne vurderinger – alt etter hvordan det passer med den norske politikken og med USAs politikk.

Foto: Anita Hillestad

Det humanitære rommet

Og la meg avlegge en visitt til til Jonas Gahr Støre. Du elegante, du veltalende, du så upåvirkelige. I fjor høst møtte jeg Jonas Gahr Støre i en debatt i Tromsø. Da var han generalsekretær i Røde Kors, og han sa: Noen må slåss for og noen må forsvare det nøytrale, humanitære rommet. Hvis ikke vil mennesker lide.

Fjorten dager etter var han utenriksminister, og han hadde glemt alt han hadde lært som generalsekretær i Røde Kors, han hadde glemt alt han hadde lært som en sentral embetsmann i Verdens helseorganisasjon, og han ble, som han sannsynligvis alltid har vært, et maktmenneske med en agenda som er helt i tråd med den agendaen USA har. «Dear Condi.» Jeg vil si til Jonas Gahr Støre: Kan ikke du ta en telefon til Norges Røde Kors, så kan Norges Røde Kors forsvare det nøytrale, humanitære rommet her i Oslo, og komme hit og sette opp et støtteapparat og Røde Kors-telt.

SV

Men hvor er SV? Kjære Kristin Halvorsen, kjære Erik Solheim, hvor er dere? Hadde det vært en Høyre-regjering som hadde gjort det som nå skjer, så hadde dere vært på besøk her ved Domkirka. Jeg ber dere så innstendig jeg kan: Kom hit. Vis anstendighet, vis solidaritet, og vis hvor dere står. Kristin Halvorsen, Erik Solheim, dere skal være her!

Tausheten til Erik Solheim og Kristin Halvorsen er en del av den offentlige tausheten. Hvor er Dagsrevyen nå? Hvor er TV2 nå? Hvorfor dekkes ikke dette? Fordi dette skal ties i hjel! Hvorfor skal dette ties i hjel? Jo, fordi ingen makt er større enn

folkets egen kamp, og norsk historie har vist at sultestreik er et farlig politisk våpen. For ikke mange år siden var det en sultestreik utafor Stortinget der samene tok opp kampen for samiske rettigheter i forbindelse med Alta-Kautokeino-kampen. Den sultestreiken var minst like alvorlig som denne, og det samiske folket vant viktige delseire, fordi de turte å holde den sultestreiken så offensivt midt i det offentlige Norge.

Tausheten

Jeg tror at tausheten som nå omgir denne sultestreiken, er en del av den politiske kampen for å fortsette norsk asyl- og flyktningpolitikk på den gemene måten den praktiseres i dag. I tillegg til presset fra USA, så er Norge presset fra Carl I. Hagen. Det er synd å si det, men den rød-grønne regjeringen gir konsesjon etter konsesjon til Fremskrittspartiets innvandrings- og utenrikspolitikk. Den rød-grønne regjeringen lar seg presse fra skanse til skanse og har ikke politisk ryggmarg til å stå opp og slåss for en anstendig innvandrings- og flyktningpolitikk. Shame on them.

Vi skal aldri la tausheten få lov til å legge seg som et kvelende teppe verken over denne eller over andre aksjoner. Vi alminnelige nordmenn har et stort ansvar. Hvis vi skal kunne kalle oss anstendige mennesker, så må vi behandle andre på en anstendig måte. Det er vår forbannede plikt. Det gjelder uansett politisk standpunkt eller religiøs tro – skal vi kunne kalle oss anstendige mennesker, må vi behandle andre med anstendighet. Det som skjer nå, med deportasjonene av våre afghanske brødre, er uanstendig, og det er vår plikt, hver enkelt sin plikt, å sørge for at solidaritetsarbeidet øker i styrke.

Og jeg har lyst til å si til en herr domprost Hauge, som i sin bekymring for afghanernes helsetilstand tilkalte politiet forleden dag. Jeg vil gi ham det rådet at neste gang han er bekymret for de sultestreikendes helse, så tilkaller han helsevesen og ikke politivesen. Meg bekjent er politiet fortsatt ikke satt opp med intravenøst utstyr og legemidler, og jeg tror ikke de blir det i nærmeste framtid. Jeg foreslår heller at domprost Hauge åpner det store teltet, domkirka som står der, slik at afghanerne kan få trygt opphold der inne. La oss få åpnet det store teltet!

Uten sko

Helt til slutt: Erling Folkvord fortalte meg at under politiaksjonen, han var til stede og så det hele, ble afghanerne behandlet på en utspekulert nedverdiggende måte. De ble båret bort i presenninger, lempet inn i busser og lempet ut av bussene igjen, flere av dem ble dumpet i en park og stod der uten sko på beina. Så kommer det lastebiler fra et privat firma og stjeler teltene og alle eiendelene deres. Eiendeler de ikke har fått tilbake.

Kjære venner, kjære afghanske brødre. Vi har fått vite at mange av dere ikke har fått skoa deres tilbake. Som en enkel solidaritetshandling, så tar jeg av meg skoa mine nå og gir dem til dere. Så får vi en liste med hvor mange som mangler sko, dere skal i hvert fall ikke gå barbeint videre i denne sultestreiken. Og dere skal ikke stå alene, vi lover dere fortsatt solidaritet!

(Gjengiitt etter lydopptak av appellen.)

Hamas i Norge

Palestinakomiteen i Oslo hadde i juni besøk av Yahya al-Abadsa, parlamentsmedlem for Hamas.

Lars Akerhaug

Al-Abadsa besøkte Oslo, Trondheim og Bergen, og han møtte norsk presse, politikere og religiøse ledere. Besøket kom etter at det norske utenriksdepartementet – tross negative reaksjoner fra blant annet USA – valgte å gi ham visum. Et annet medlem av det palestinske parlamentet, al-Bardawil, venter fortsatt.

Anerkjennelse av Israel?

akp.no snakket med al-Abadsa under besøket. Han la vekt på at palestinerne er i en vanskelig situasjon på grunn av presset fra USA, Israel og de europeiske statene. Disse krever at Hamas-regjeringen skal anerkjenne Israel, avstå fra vold og anerkjenne tidligere inngåtte avtaler. Et av de vanskeligste spørsmålene her er om anerkjennelse.

Hamas har tradisjonelt vært klare på at hele Palestina er arabisk og islamsk og ikke kan forhandles bort. Men Hamas-representanter har i senere tid gitt tvetydige signaler. Mens Hamas' kulturminister i Kairo i mars sa utvetydig at den nye regjeringen «ikke anerkjenner og ikke vil anerkjenne Israel», sier al-Abadsa på spørsmål fra *akp.no* at «vi er klare til å anerkjenne Israel når vi får en palestinsk stat bygd på grensene fra 1967 med Jerusalem som hovedstad. En slik anerkjennelse kan bygge på en langvarig våpenhvile. Men det er Israel som i dag står i veien for en slik fred.» Al-Abadsa legger også vekt på at den ulovlige muren viser at Israel ønsker å tilegne seg mer land fra palestinerne.

Overfor norske stortingspolitikere gikk al-Abadsa enda lenger og hevdet at Hamas-charteret ikke lenger gjelder.

Forholdet Fatah – Hamas

Al-Abadsa pekte ut blant annet Moham-med Dahlan, tidligere sikkerhetssjef for de palestinske myndighetene i Gaza da Fatah hadde makten, som ansvarlig for uroen i Palestina. «Dette er ikke en konflikt mellom Fatah og Hamas, men mellom palestinerne og enkelte unasjonale elementer med interesse av å samarbeide med Israel.» Dahlan har hatt monopol på import av gass til Gazastripen og gjort store penger på dette.

Samtidig rettet al-Abadsa harde anklager mot president Abbas' forsøk på å tvinge fram en folkeavstemning om anerkjennelse av Israel. «Forslaget er et politisk kuppforsøk,» sa han.

Samarbeid med venstresiden

Hamas-representanten var tydelig på at bevegelsen ønsker et samarbeid med venstresiden i Europa. «Vi tror vi kan finne sammen om felles standpunkt og respektere hverandres forskjeller.» Samtidig understreket han også at samarbeidet med venstresiden i Palestina er godt. «Det er de som står oss nærmest i de viktige politiske spørsmålene.»

Nylig har også den største venstregruppen i Palestina, Folkefronten for frigjøring av Palestina, og Hamas blitt enige om en avtale som gjør det mulig at Folkefronten blir en del av den palestinske regjeringen.

Arbeidsløsheten er stor i Norge

Aetat bruker misvisende tall

Norge følger ikke OECDs anvisninger om hvordan man skal beregne antallet arbeidsløse. Derfor viser OECDs tall at Norge hadde 4,2 prosent arbeidsløshet i desember 2005, mens Aetat opererte med 2,9 prosent! Dette sier Bjørgulf Claussen, lege og professor i trygdemedisin ved Universitetet i Oslo og AKP-medlem.

Johan Petter Andresen

– Hvis Norge hadde brukt OECDs tall – de siste har jeg fra desember i fjor – ville vi stilt oss slik i internasjonal sammenheng: 4,0 prosent for Danmark, 4,2 for Norge, 4,6 for Nederland, 4,9 for Storbritannia og det samme for USA, sier Bjørgulf videre, og fortsetter:

– Gro Harlem Bruntland sa i valgkampen i 1985 at 50 000 arbeidsløse er for mye. I 1993 nådde tallet en foreløpig topp på 118 146 registrerte ledige.

– Men det tallet er etter «juksemetoden»?

– Ja, tallet ville ha vært atskillig høyere hadde man brukt OECDs definisjon. I dag har vi offisielt 70 018 arbeidsløse eller 2,9 prosent av arbeidsstyrken. Etter OECDs framgangsmåte ville vi altså hatt 4,2 prosent arbeidsløshet.

– Men hvis vi går arbeidsmarkedet nærmere etter i summene er vel arbeidsløsheten atskillig høyere enn 4,2 prosent også?

– Jada, ser vi følgende tall utenom de 70 000, er det 37 332 som er registrert som delvis arbeidsløse, 13 255 på arbeidsmarkedstiltak og 92 280 som blir kalt yrkeshemmede. Av de siste er 10 703 i vernet bedrifter og mange kan nok ikke ta vanlig arbeid, mens resten er på attføring og må regnes som arbeidsløse.

Hundretusener er klare

Summerer vi disse gruppene nennsomt, får vi ialt 183 516 arbeidsløse, eller 7,6 prosent av arbeidsstyrken. Herfra kan trekkes 22 214 registrerte ledige stillinger, slik at 161 302 årsverk er klare for nye stillinger. Men altså ikke i arbeid i dag.

Nå er det knapt tenkelig at alle på attføring kan slippe inn i vanlig arbeid, selv om så godt som alle av dem synes å ønske det. På den annen side er storparten av de 320 000 uførepensjonistene i virkeligheten arbeidsløse. Og det samme gjelder mange av de 135 400 sosialklientene og en del av de 92 000 langtidssykmeldte.

Var det arbeid å få, ville antakelig det store flertallet av alle disse menneskene vært i jobb. Den historiske utviklingen tyder på det. I 1974 hadde vi 10 662 registrerte fulltidsledige, 0,6 prosent av arbeidsstyrken, 138 326 uførepensjonister og 45 725 mottakere av sosialhjelp.

– Det blir veldig mange folk som ønsker å jobbe, men som ikke slipper til. Hva er gått så forferdelig galt med arbeidsmarkedet?

Hjelpegutten borte

– Et trekk er at et utall forskjellige jobber av enklere slag er rasjonalisert bort. Hjelpegutt på bil finnes for eksempel ikke mer. Til gjengjeld skal sjåførene ikke bare kjøre og bære, men også skrive fakturaer. Kanskje er den beste forklaringen å finne i vendingen «det brutaliserende arbeidslivet» – det er så mange

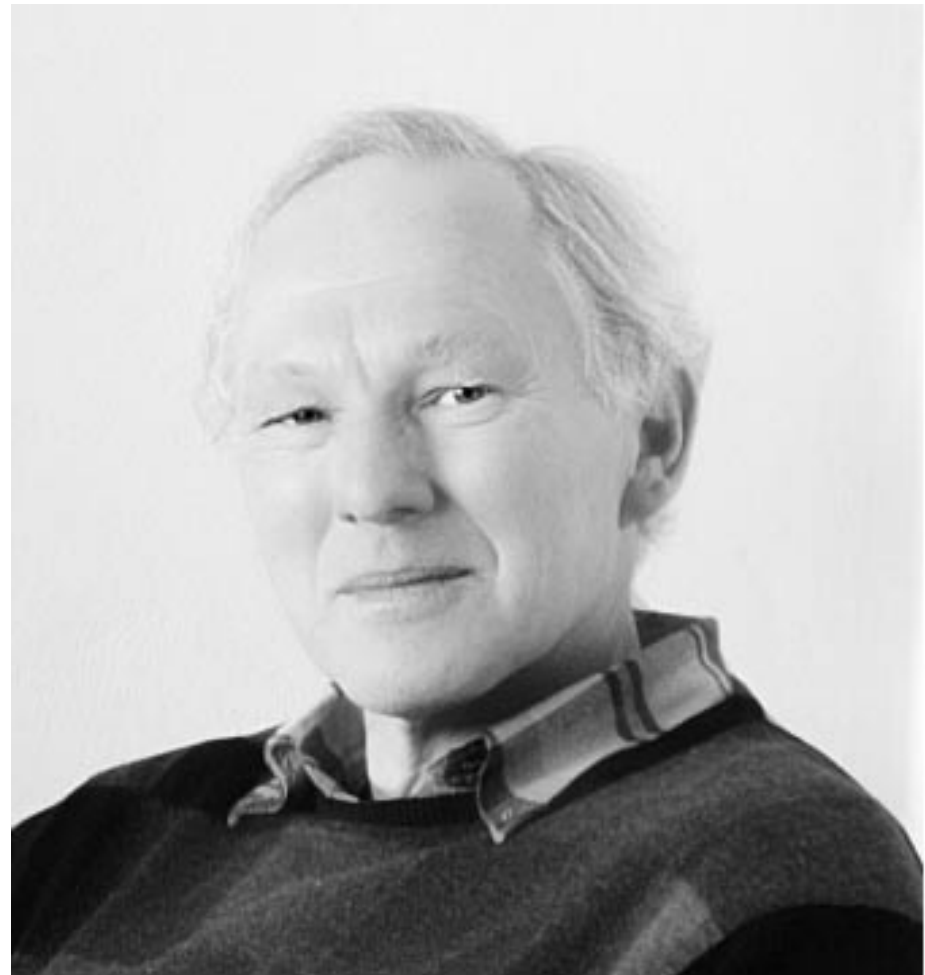

Foto: Privat

som ikke kan brukes mer.

Sikkert er det at arbeidsløsheten er høy i dagens Norge. Alt snakket om «mangel på arbeidskraft» må oppleves tungt av alle som forgjeves søker etter jobb.

– Noen sier at dagens arbeidsløse ikke er dem som arbeidslivet trenger, at arbeidsløsheten er deres egen skyld?

– Men det kan også hevdes at arbeidsgiverne ble bortskjemt under 1990-tallets arbeidsløshet. De vil gjerne ha en arbeidsstokk som er flinkere og raskere enn gjennomsnittet. Mangelen på arbeidskraft kan egentlig ikke være så alvorlig når verken bedrifter eller Aetat gir realistisk opplæring til de menneskene som nå engang finnes på arbeidsmarkedet.

Velferdskontrakt

– Det ser ut som Per-Kristian Foss har funnet en løsning på arbeidsløsheten. Han foreslår at sosialhjelpsmottakerne skal få arbeidspåbud, fordi «samfunnet trenger mer arbeidskraft».

– Det er en bemerkelsesverdig overseing av arbeidsløsheten. Nylig gikk arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen inn for at stønadsmottakere må få sterkere plikter ved å inngå velferdskontrakt. «Jeg vil være nådeløs mot dem som nekter å skrive under på en velferdskontrakt. De skal selvsagt få hjelp til å holde seg i live, men kan ikke regne med mer,» sa han til *Dagbladet* i høst. Dagens vanlige sats for sosialhjelp til livsopphold er 4000 kroner i måneden. Kan det beløpet reduseres mer og fortsatt holde dem

i live? Dessuten, vet ikke de to politikerne hvor lite lønnsomt tvangsarbeid er? Eller er det FrP som spøker i hodene deres?

Systemet

– Men over tid har arbeidsløsheten vokst over hele verden. Denne tendensen er kanskje systembetinga?

– Jeg tror det. Følgende tall viser nedgangen i veksten i verden: Den årlige realveksten i verdens bruttonasjonalprodukt var gjennomsnittlig 4,9 prosent mellom 1950 og 1973. Den falt til 3,4 prosent årlig mellom 1974 og 1979. Og sank ytterligere på 80-tallet til 3,3 prosent. 1990-tallet ga ytterligere nedgang til 2,3 prosent.*

I samme periode har verdens arbeidsløshet økt, Norges inkludert. Jeg tror derfor at samtidig som vanlige mennesker må organisere seg for å verne om interessene sine her og nå, forsvare trygdeordninger og andre velferdsrettigheter, så er det mye som tyder på at man først kan få til en skikkelig endring hvis vi får et samfunns-system som tjener på at flest mulig er i arbeid.

Et slikt menneskevennlig system forutsetter at det er vanlige mennesker som har makta over arbeidsmarkedet, og ikke som i dag, den enkelte bedriftseier.

(*: Disse tallene er henta fra James Crotty: «Structural Contradictions of the Global Neoliberal Regime», Economics Department, University of Massachusetts 2000.)

Frontfagsmodellen

– Et samarbeid med arbeidsgiverne

– Det er verdt å huske at frontfagsmodellen også innebærer samarbeid med arbeidsgiverne mot arbeidsfolk i andre land, sier Roy Pedersen, leder i Oslo bygningsarbeiderforening.

– Foreninga deres, med 1300 yrkesaktive, hadde 75 prosent nei-stemmer ved årets tariffoppgjør. Hvorfor?

– Sosial dumping er en sak som står veldig sentralt i bygg. På dette feltet blei resultatet for dårlig, og det er nok bakgrunnen for de mange nei-stemmene.

– Dårlig på hvilken måte?

Offensive krav

– La meg først si at vi var veldig fornøyd med Fellesforbundets fire offensive felleskrav på feltet:

- tiltak for økt egenbemanning;
- utvidelse av forhandlingsretten fra behov for og omfang av bortsetting av arbeid til også å gjelde hvilke bedrifter som skal inn;
- all innleie må avtales med tillitsvalgte;
- dokumentasjonsplikt for arbeidsgiver på hvilke lønns- og arbeidsvilkår underentreprenører og innleide har.

Dette fikk vi ikke, så blei det streik – og etter én dag så var tre av krava borte som dogg for sola. Bare krav nummer to – om forhandlingsretten – blei innfridd.

Frontfagsmodellen

– Dere har uttalt dere mot frontfagsmodellen. Men dere er jo sjøl en del av frontfaget?

– Nåja, også innen frontfaget finnes det en front, og det er verkstedoverenskomsten. Og situasjonen er nokså ulik mellom dem og oss. Blant annet når det gjelder sosial dumping. Men ellers er det riktig at vi mener modellen er lite gunstig.

– Hvorfor det?

– Frontfagsmodellen innebærer jo strengt tatt at fagforeningene inngår et samarbeid med egne arbeidsgivere og myndigheter mot arbeidsfolk i andre land. Vi skal vise moderasjon, sånn at oppsigelsene kommer hos dem og ikke hos oss. Spørsmålet er: Når europeisk fagbevegelse nå er begynt å opprette et visst kamppellesskap, er det da rett at vi legger oss på en «nasjonalistisk» strategi?

Lønnskamp

– Hva er ditt alternativ?

– Det må bli akseptabelt å drive lønnskamp igjen. I det nyliberale Norge er det blitt sånn at alt skal flyte fritt, unntatt lønna til arbeidsfolk. Den skal nærmest fastsettes ved lov.

– Dere oppnådde ei lønnsøkning på skarve ei krone per time. Hvor mye spilte det inn?

– Timelønnstillegget er ikke så viktig for oss. Vi oppnår mye mer på akkord og lokale forhandlinger. Derimot er vi misfornøyd med at vi ikke fikk gjennom kravet om at minstelønna skal være på 85 prosent av gjennomsnittslønn. Nå er den på rundt 75 prosent, og den vil synke i perioden.

Minstelønn

– Hvorfor er minstelønna så viktig?

– To grunner: For det første som ei solidaritets-handling. Vi regner med at tariffavtalen vår nå blir allmenngjort for heile landet. Da vil minstelønna gjelde de fleste utenlandske arbeiderne. For det andre er minstelønnssatsen vår egen forsikring, om det skulle bli dårlige tider i bransjen, slik vi har opplevd før.

Foto: akp.no

AFP

– Avtalefesta pensjon (AFP) var også en sentral sak?

– Ja, nå blei det ei midlertidig løsning med at AFP er «freda» fram til 2010. Men bakgrunnen er et brev fra Jens Stoltenberg, der han forutsetter at partene i denne perioden blir enig om ei ny AFP-ordning med samme mål som det nye pensjonssystemet. Og det er som kjent at det skal straffe seg å gå av tidlig. Derfor er det viktig at vi nå holder fanen høyt med kravet om varig vern av AFP. Brutaliseringa av arbeidslivet vil fortsette, så lenge styrkeforholdet mellom partene ikke endres. Det betyr økt behov for AFP og andre velferdsordninger.

Oppgjøret i staten

– Valg av fagforening er også et valg av side

Hvilken fagforening du er med i, er et politisk valg. Det er på tide at radikale folk vurderer hvor de hører hjemme, og svaret bør ikke være Akademikerne, sier Torill Nustad etter vårens tariffoppgjør. Hun er medlem av NTLs landsstyre og hovedtillitsvalgt ved Universitetet i Tromsø.

Foto: akp.no

– Men det var jo Akademikerne som streika i år?

– Ja, og det var en reaksjonær streik. Akademikerne ville ha mer lokal og individuell lønn og dårligere sosial profil. Faktisk var det sånn at de streika for å avvikle sin egen streikerett. Viss du er tilhenger av kollektive løsninger, er verken Akademikerne eller Nito fornuftige alternativ. Jeg er faktisk i tvil om de kan kalles fagforeninger – de har mer karakter av laug.

For kollektive løsninger

– LO Stat (og dermed NTL) var ikke så langt unna en streik, dere heller?

– Ja, det var veldig nær, men hos oss var streikegrunnlaget stikk motsatt. Jeg var positivt overraska over den store streikeviljen blant medlemmene. Vi hadde mange lokale medlemsmøter, og overalt var stemninga: «Viss det må til for å beholde det kollektive lønssystemet, så gjør vi det.» Dette var viktige signal å få for forhandlerne sentralt, og jeg trur også det nådde arbeidsgiverne.

– Hva betyr dette med kollektivt lønssystem?

– Det vil si at vi har en landsomfattende avtale som gjelder alle stillingsgrupper og alle organisasjoner. Dette er noe arbeidsgiverne klart å rive opp både innafor kommunesektoren og i fristilte statsetater. Og det åpner for minstelønssystemer og mye personlig lønnsfastsetting.

Intet nytt fra «de rødgrønne»

– Var brudd med det kollektive systemet virkelig et krav fra «de rødgrønne»?

– Ja. Vi registrerte ingen endring i arbeidsgivers posisjoner i forhold til den forrige regjeringa, og det har ført til stor skuffelse hos mange.

– Hva med resultatet ellers?

– Vi fikk en akseptabel profil, med et fast kronetillegg på 9000 kroner heilt opp til lønnstrinn 41 (dvs ca 300 000 kroner). Potten til lokale forhandlinger er imidlertid altfor stor.

Lokale lønnsforhandlinger

– Det er stor motstand i NTL mot stadig mer omfattende lokale forhandlinger?

– Ja, utvilsomt. De undergraver det kollektive lønssystemet og fører til splittelse mellom folk. I stedet for lønn etter arbeidsoppgaver, går en over til personlige resultatvurderinger.

Arbeidsgivers plikt til å tilrettelegge arbeidet svekkes, og det blir opp til den enkelte ansatte å lykkes, både i arbeidet og i å stille lønnskrav. I tillegg svekkes profilen som en måtte bli enig om sentralt.

– Likelønntiltak er en slik profil. Blei årets resultat bra for kvinner?

– En god sosial profil er også en god kvinneprofil. Samtidig er det velkjent at kvinner og menn vurderes ulikt, og at kvinnedominerte grupper ofte kommer dårligere ut i lokale forhandlinger. Vi hadde ønsket mindre penger lokalt og mer penger til sentrale justeringsforhandlinger for å rette opp kjønnsmessige skeivheter. En fin, ny ting er at det står eksplisitt at en lokalt skal se etter om lønssystemet brukes kjønnsmessig skeivt.

Gruppekrav

– Til slutt: Noen råd til tillitsvalgte som skal slite seg gjennom lokale forhandlinger?

– Det er nå for første gang blitt formelt mulig å stille krav for grupper, ikke bare enkeltpersoner. Dette er et framskritt som må utnyttes. Diskuter gruppekrav i foreninga, og vær åpen overfor medlemmene om hvilke krav dere vil slåss for. Blir resultatet for dårlig bør tvisteretten brukes.

Lærernes arbeidstid

– Bruk Helga i skolen!

Det er på tide at Helga Jetland og de andre toppene i Utdanningsforbundet kommer seg ut i skoler og barnehager og får prøvd ut arbeidsforholda og lønna de mener vi andre skal være «godt fornøyd» med, sier Jorunn Folkvord, lærer i Oslo og med i skolegruppa til AKP, i denne kommentaren.

I Oslo kommune har 44,5 prosent av medlemmene som deltok i uravstemninga, sagt nei. Det er grunn til å tro at de fleste av dem er førskolelærere, som nok en gang er snytt for det lønnsloftet ledelsen i Utdanningsforbundet har lovet å slåss for. Men også mange lærere sier klart og tydelig nei – de har fått en arbeidstidsavtale de ikke kan leve med.

Lang sommerferie

At førskolelærerne er altfor lavt lønna, er en sak det er både lett og forstå og lett å forklare. Lærernes arbeidstidsavtale er straks en mer komplisert affære. Som for så mange andre grupper med atypisk arbeidstid, er det vanskelig å forklare hvordan systemet fungerer til utenforstående. Det de fleste ser, er at lærere har lang sommerferie – og da burde man jo være fornøyd?

Lærerne har det som heter et fortet- ta arbeidsår, dvs. at har ei lenger «normalarbeidsuke» på rundt 42,5 timer, noe som gir grunnlag for avspasering i juni, august og andre ferier. Arbeidsåret er like langt som for andre arbeidstakere. For å definere hvor mye en lærer skal jobbe, skilles det mellom undervisningstid og for- og etterarbeid. I tillegg er det møter, foreldresamarbeid m.m.

Økt arbeidsbyrde

De siste ti åra har lærernes arbeidstidsavtaler vært under stadige angrep, og Utdanningsforbundet har gitt etter flere ganger. I tillegg til at undervisningstida har økt, har antallet andre oppgaver økt massivt. Retting av nasjonale prøver, kartlegginger, tilpassa opplæring med færre og færre ressurser, økt elevtall per lærer osv. Dette har ført til at arbeidsbyrden på den enkelte lærer har vokst – spesielt gjelder dette på skoler hvor det er store klasser.

Nå er nok en spiker slått i kista på lærernes arbeidsforhold. Arbeidstida

Foto: akp.no

skal ikke lenger forhandles sentralt med én motpart. I Oslo skal avtalene forhandles fram på hver enkelt skole, i resten av landet på kommunenivå, men prosessen skal starte ute på den enkelte skole. I løpet av en fireårsperiode vil det rundt om i Norges land være et utall

ulike arbeidstidsavtaler, og kampen for felles rettigheter og krav vil stå langt svakere enn i dag.

Personlig arbeidstid

Ville du blitt tillitsvalgt, hvis du visste at en av oppgavene var å forhandle

arbeidstida for hver og en av arbeidskamaratene dine? Dette er kjernen i avtalen i Oslo. Den tillitsvalgte skal vurdere kollegers arbeidsbelastning i forhold til elevtall, undervisningsfag og kompetanse – og det er ikke gitt at det skal være like regler for alle. Prøv å overføre denne tanken til din arbeidsplass.

Ja-propaganda

Selvsagt finnes det sikringsbestemmelser, men hvor sikkert er det? Hva hvis det ikke finnes noen tillitsvalgt? Hva når det først skal forhandles arbeidstid og deretter lokal lønn, fungerer det som et pressmiddel? Det er dette som har fått nesten halvparten til å svare nei i uravstemninga i Oslo – tross massiv ja-propaganda fra ledelsen. Uravstemningsdokumentene som har vært sendt ut, har ikke nevnt et halvt nei-argument, og avstemningsfristen i Oslo var en uke før resten av landet.

Forbundsleder Helga Hjetland har i forbindelse med oppgjøret uttalt til *Dagsavisen* at det ikke er mulig å slåss seg fram til en god skole. Hun mener at det krever samarbeidsvilje fra alle parter. Hva i all verden skal man med en fagforeningsledelse som mener at det ikke nytter å slåss. Hvor kommer normalarbeidsdag, arbeidsmiljølov, sykelønn og pensjonsrettigheter fra? Det er vel mer sannsynlig at det er fra kamp enn fra lokal samarbeidsvilje.

Ut og prøv

Det som trengs er lokal kampvilje, fagforeninger som slåss og fagforeningsledere som veit hva arbeidslivet er. Det er på tide at toppene i Utdanningsforbundet kommer seg ut i skoler og barnehager og får prøvd ut arbeidsforholda og lønna de mener vi andre skal være «godt fornøyd» med.

Streiker i vår

- **El- og it-forbundet** mot Energibedriftenes Landsforening, gjelder everksoverenskomsten, 1431 i streik fra 21. juni.
- **Norsk olje- og petrokjemisk fagforbund** mot Oljeindustriens Landsforening, gjelder oljeserviceavtalen, 87 i streik fra 21. juni.
- **LO Stat og YS** mot NAVO, gjelder Relacom, 383 i streik fra 16. juni.
- **Norsk Journalistlag** mot NAVO, gjaldt NRK, 1511 i streik fra 31. mai til 9. juni.
- **LO Stat** mot NAVO, gjaldt NRK, 973 i streik fra 31. mai til 15. juni.
- **LO Stat** mot NAVO, gjaldt orkestre og teatre, opptil 292 i streik fra 24. mai til 23. juni.
- **Finansforbundet** mot Finansnæringens Arbeidsgiverforening, gjaldt sentralavtalen, opptil ca 7 500 i streik fra 1. juni, lockout av 15 000 varsla fra 12. juni, lønnsnemnd.
- **Akademikerne** mot Fornyings- og administrasjonsdepartementet, gjaldt statsoppgjøret, opptil 467 i streik fra 24. mai til 6. juni, lønnsnemnd.
- **Norsk Sjøoffisersforbund** mot Rederienes Landsforening, gjaldt innenriksfart, opptil ca 330 i streik fra 13. til 24. mai.
- **El- og it-forbundet** mot Abelia, gjaldt overenskomst for Telenor, opptil 639 i streik fra 10. til 29. mai.
- **Norsk Kabinforening** mot NHO Luftfart / SAS Braathens, gjaldt revidering av tariffavtalen for kabinansatte i SAS Braathens AS, 1070 i streik fra 6. til 8. april.
- **Fellesforbundet** mot Byggenæringens Landsforening, gjaldt fellesoverenskomsten for byggfag, over 16 000 i streik fra 3. til 4. april.

Per 26. juni 2006. Kilde: www.riksmeklingsmannen.no

Frontfagsmodellen: Opplegg for tariffoppgjøra som innebærer at de mest konkurranseutsatte bransjene forhandler først, og at rammene som der fastsettes, skal gjelde for alle seinere fag. Frontfaget omfatter nå verksted, byggfag, teko-industri og kartonasje. Modellen forutsetter at lønnsutviklinga i Norge ikke skal bli høyere enn i utlandet. Dette sies å skulle bidra til redusert arbeidsledighet og økte investeringer pga at kapitalen vil flytte lettere hit.

Lokale lønnsforhandlinger i privat og offentlig sektor er tradisjonelt to forskjellige ting. I privat sektor er det mer eller mindre frie forhandlinger for grupper gjennomført i den enkelte bedrift utfra lønnsomhet og forhold der. Det gjør at mange vanlige industriyrker i gode tider henter ut brorparten av lønnsøkninga der, mens ansatte innen servicenæringene kan bli hengende etter. I staten er lokale forhandlinger stort sett begrensa til en pott som er avtalt sentralt, og som fordeles etter individuelle krav, kort sagt trynetillegg.

Tvungen lønnsnemnd betyr at ei egen nemnd overtar jobben med å løse en arbeidstvist. Denne kalles Rikslønnsnemnda og har en formann og åtte andre medlemmer. Formannen og fire medlemmer oppnevnes av regjeringa. Et medlem skal komme fra arbeidstakersida og et fra arbeidsgiversida. I tillegg utpeker partene i den enkelte tvist to medlemmer hver. Ved avgjørelsen deltar likevel bare fem medlemmer: de tre «nøytrale», en fra arbeidstakerne og en fra arbeidsgiverne.

Rikslønnsnemnda er oppnevnt for tre år, men tvungen lønnsnemnd i den enkelte sak må vedtas av Stortinget som egen lov. Internasjonale konvensjoner sier at det bare er adgang til å gripe inn slik i en arbeidskonflikt dersom konflikten setter liv, helse og personlig sikkerhet i fare for heile eller deler av befolkninga (vitale samfunnsinteresser).

Norge er flere ganger blitt kritisert av ILO (Den internasjonale arbeidsorganisasjonen, under FN) for urimelig bruk av lønnsnemnd.

– Streik – et bedre solidaritetsalternativ

– Utgangspunktet var krav om en solidarisk lønns- og arbeidstidspolitik. I ettertid ser vi at streiken i seg selv var frigjørende og solidarisk. I ei tid da det er blitt stadig vanskeligere for ansatte å si meninga si, kunne vi nå stå fram som en kollektiv stemme. Dette sier Are Bøhm og Hilde Larsen, sekretær og studieleder i Kringkastingens Landsforening (NTL) til akp.no etter seksten dager i streik.

– De siste åra har NRK gjennomført store nedbemanninger. Med fristillinga fra staten blei det nytt lovverk og ny tariffavtale. Medbestemmelsen er svekka, det er mer midlertidige tilsetninger, mer personfokusert lønn – heile personalpolitikken er endra. Mye av den interne debatten om og på jobben har forstumma.

Dermed har mye sinne samla seg opp, og dette fikk konstruktiv utløp under streiken. Det var virkelig befriende. En kollektiv stemme mot ledelsen. Etter demonstrasjonene utafor Marienlyst var det flere som ikke ville gå hjem: «Har vi ikke flere slagord?»

Solidaritetsalternativet

– I motsetning til det såkalte solidaritetsalternativet under lønnsoppgjøra på 1990-tallet, som gikk ut på å begrense folks kampvilje og krav, så vi nå virkelig solidaritet. Folk backa hverandre opp. Medlemmene snakka om «våre krav», også de som ikke var direkte berørt av hovedkrava.

– *Hva var bakgrunnen for streiken?*

– Vi kunne ikke ofre de gruppene av ansatte som tjener minst, og dem som arbeider mest. De ofrer nok som det er. Vi måtte stå fast på å prioritere de lavtlønte, likelønn og begrensinger i ubekvem arbeidstid.

Ledelsen kom med et tilbud med ei ramme rundt 4 prosent, som har vært vanlig i dette oppgjøret. Store deler av dette skulle brukes til individuell lønn. Det var uakseptabelt.

Egentlig var det ikke størrelsen på ramma vi var misfornøyd med – det var innholdet, fordelinga. Arbeidsgivers hovedønske er å få til et heilt nytt lønssystem med ei minstelønn, litt ansiennitetsutvikling og så resten som personlige tillegg. Derfor var det en stor seier når streiken gav som resultat

at heile ramma er bundet opp i et stort generelt tillegg (13 400 kroner og mer) og ellers justering av grupper.

Når begynner helga?

– *Arbeidstid var også viktig?*

– Ja, NRK er en arbeidsplass med ekstremt mye arbeid utenom normalarbeidsdagen. Vi har grupper som jobber opptil 90 prosent på ubekvem tid og inntil 40 helger i året. I tillegg kommer at helga i vår tariff begynner først lørdag klokka 18. Vi ville endre dette, pluss få kompensasjon i form av ei ekstra ferieuke. Vi fikk bare én dag. Men vi fikk da endra avtalen sånn at de som jobber mye ubekvent får krav på flere fridager. Dessuten er det nedsatt ei gruppe som skal se på arbeidstida. Det er en slags innrømmelse fra NRK om at noe må gjøres.

– *Var medlemmene forberedt på at det kunne bli streik i år?*

– Det lå noe i lufta. Det var nytt i år at alle de tre store fagforeningene var nokså samstemte i forkant. Det gjorde at ledelsens ståsted blei mye tydeligere – alle så hvor steile de var. Folk var mentalt forberedt, og vi merka også større lokal interesse for forhandlingene.

Stor streikevilje

– *Og når bruddet i meklinga kom ...?*

– Da var vi ikke vanskelig å be. Det er noe med begeret som fylles år for år. Streikeviljen var stor, folk kjente krava og regna dem som «sine» – også i gruppene som var i utkanten av hovedprioriteringene. Det hjelper at vår forening har en årelang tradisjon med solidaritet og krav om god fordelingsprofil.

Det var morsomt å se hvordan folk blomstra og brukte den profesjonelle kreativiteten sin under streiken. Kantinekokken laga mat til streikevaktene, orkesteret spilte for dem, vi arran-

Foto: akp.no

gerte barne-tv i friluft, og de streikende fra kostymen lagde konvolutter fulle av knapper og glansbilder som blei delt ut på styremøtet i NRK.

– *I begynnelsen streika Journalistlaget også?*

– Vi hadde et udelt godt samarbeid med dem både før og under streiken. Kontakt heile vegen, felles arrangementer og utspill.

– *Hva var reaksjonen da de aksepterte et tilbud?*

– I begynnelsen var det nok litt ymse, men vi visste jo at de hadde andre prioriteringer enn oss, og derfor kunne akseptere andre ting enn vi. De opptrådte veldig ryddig når vi fortsatte å streike. Og når vi var aleine, blei vi mer synlig. Avisene skreiv først at NRK-

streiken var over, men det kom fortsatt ikke Dagsrevy hver dag. Det skyldtes oss. Nå så alle det!

Seksti nye!

– *Hva har streiken betydd for foreninga?*

– Så langt har vi fått minst 60 nye medlemmer. Vi og våre holdninger er blitt mye mer synlig i bedriften. Folk er stolte av foreninga si, og er ikke bare med for forsikringa sin del.

Vi har et klart inntrykk av at medlemmene har blitt mer bevisst på betydninga av å være med i ei fagforening. Vi har sett hverandre, og vi har sett hvem som er motparten – samholdet innad i foreninga er blitt sterkere.

Lønnsnemnd er arbeidsskjøpernes våpen

Se også boks på forrige side

Hvorfor ble det tvungen lønnsnemnd mot de bank- og forsikringsansatte? Fagforeningene hadde vært forsiktede. De tok ut relativt få i streik, nettopp for å unngå det.

Johan Petter Andresen

Regjeringa foreslo tvungen lønnsnemnd fordi arbeidsskjøperne til de bankansatte hadde varsla total utestengning fra arbeidsplassen av alle bankansatte organisert i Finansforbundet og FALO, såkalt «lockout».

Konsekvensen av en slik lockout ville være at samfunnsmaskineriet gikk i stå. At arbeiderne i banksektoren (bank- og forsikringsansatte kaller seg funksjonærer, men de fleste er arbeidere som tjener til livets opphold ved å selge arbeidskrafta si til en bank eller et forsikringselskap) har så stor betydning, viser at samfunnet vårt er blitt så integrert – så samfunnsmessig, som Marx ville ha sagt det – at det ikke lenger er mulig å ha en

full konflikt på et slikt område uten at hele samfunnet går i stå.

Resultat = blåkopi!

For Ap/SV/Sp-regjeringa er den viktigste lærdommen av dette at tvungen lønnsnemnd er kjekt å ha, fordi da kan ei nemnd vedta ei løsning for partene. Men alle veit at tvungen lønnsnemnd i 98 prosent av tilfellene betyr at de vil få blåkopi av det LO- og NHO-ledelsen har blitt enige om i samarbeid med regjeringa.

Derfor er det ingen overraskelse at arbeidsskjøpernes organisasjon innafor banknæringa er såre fornøyd med tvungen lønnsnemnd. Det var nettopp det de spekulerte i, når de vedtok å kjøre i gang en lockout på samtlige ansatte.

Lederne for hovedorganisasjonene (minus LO-ledelsen, som ikke lot seg intervju av lojalitet til lønnsnemndsregjeringa og fordi LO-ledelsen reelt er enig med regjeringa) kritiserer at det ble varsla tvungen lønnsnemnd for lockouten overhode var satt i verk. Kritikken er riktig i forhold til Norges forpliktelse når det gjelder internasjonale kon-

vensjoner. Disse åpner ikke for at staten kan stoppe en streik fordi en tror at den kan få følger. Det kan først skje når effektene har meldt seg. Likevel har denne kritikken lite for seg. For hva ville Finansforbundets ledelse ha sagt hvis regjeringa hadde varsla lønnsnemnd etter en dag eller to?

Loven beskytter arbeidsskjøper

Det sentrale problemet er at lovgivninga i Norge er til for å beskytte interessene til arbeidsskjøperne. Det er sjølve lovverket med fredsplikt i tariffperioden, muligheten til å bruke uhemma lockout og sammensettinga av lønnsnemndene som til sammen danner et mønster der arbeiderne taper.

Arbeiderne kan naturligvis foreslå lovendringer. For eksempel at arbeidsskjøpere ikke skal ha rett til å bruke utestengning (lockout) og at arbeidere skal kunne bruke tidsavgrensa gå-sakteaksjoner. Slike forslag bør absolutt reises, både av fagbevegelsen og av for eksempel RV. Men historia lærer oss at slike lover aldri vil få gjennomslag i kapitalistiske land uten at andre lover,

som sikrer at det fortsatt er arbeidsskjøperne som har overtaket, blir innført.

Samfunnsmessig styring

Bakgrunnen for at en lockout kan ha slik omfattende samfunnsmessig virkning, er altså at produksjon og distribusjon av varer og tjenester har blitt så integrert og samfunnsmessig at den eneste varige løsninga for arbeiderne er at også eiendomsretten over produksjonsmidlene blir samfunnsmessig. Vi må ha samfunnsmessig styring av produksjonen, et sosialistisk samfunn.

Altså felleseie av produksjonsmidlene, fordi det vil gi et mer demokratisk og fornuftig samfunn, der arbeiderne ikke vil måtte streike seg til å få ta del i produktivitetsbedringer (men der streikeretten vil være reell i motsetning til i dag). Et samfunn der det går an å planlegge utviklinga av økonomien – det vil si produksjon og distribusjon av varer og tjenester, ikke ut fra hva som gir størst profitt til eierne, men ut fra hva som gir størst gevinst for samfunnet som hele. Dette er den viktigste lærdommen for de bank- og forsikringsansatte i dag.

Behov for brennende hjarter!

Jo Skårderud er medlem av sentralstyret i Rød Ungdom. Foto: akp.no

I juni sultestreika afghanske flyktninger i Oslo, Haugesund og Trondheim. De sa: Heller dø her på en måte som jeg bestemmer sjøl, enn å bli drept av mordere i Afghanistan. akp.no har snakka med Jo Skårderud, som var en solidarisk hjelper i Oslo.

– Jo, du var på plassen utenfor domkirka dag og natt, særlig den siste uka. Hva var det som fikk deg til det?

– Jeg hadde et veldig stort behov for å gjøre noe. Dette er en stygg sak: Norge har gått til krig, afghanerne flykter fra krigen og de lokale krigsherrene, de har forsøkt å si fra i flere år om at Afghanistan er et utrygt land, men er ikke blitt hørt. Så går de til sultestreik for at noen skal lytte. Det fungerer! Pressa skriver. Da får de høre at de «ikke kan sulte seg til opphold». Men de sulta seg for å bli tatt på alvor!

Vann og kultur

– Hva gjorde du? Hadde det betydning?

– Vi var mange norske som var der hele tida. Vi henta vann, vi lagde provisoriske telt når politiet reiv ned de som var der, vi lenka oss sammen med afghanerne når det var nødvendig, vi var til stede som mennesker av kjøtt og blod. Om dagen kom det mye folk forbi, og de aller fleste var hyggelige. Kanskje var det en tre-fire kranglefanter. Om natta sov vi der, og vi sto og småpratet på fortuet mellom gata og plassen foran domkirka. Det var fordi det noen ganger kom ukoselige folk som var dritings, som ropte «La dem dø» og skroyt

av hvor mange de ville skyte. Det var også bra at norske var med til legevakta og kunne forklare, når noen måtte dit.

– Hvorfor måtte noen til legevakta?

– På grunn av dehydrering for eksempel. Da fikk de vann intravenøst. Noen fikk etter hvert vondt i magen når de drakk vann. Det var varmt ute, sola stekte, men de frøys.

– Dere lagde konserter?

– Ja, det ble hver kveld etter hvert. Mange opptrådte på plassen der. Afghanerne syntes det var veldig oppmuntrende. De så at de ikke var glemt.

– Domprost Olav Dag Hauge og byrådsleder Erling Lae henta politiet og bad dem rive ned teltene?

– Ja, det var grusomt, og bare for å være jævlige. Det var da vi lenka oss sammen. Da legen Mads Gilbert kom dagen etter, tok han med seg TV2 og stilte Røde Kors til ansvar for situasjonen. Dagen etter kom telt og vann. Det var på tide – for så kom regnet. Det hadde blitt en katastrofe uten telt.

Hvem har ansvaret?

– Bjarne Håkon Hanssen og Kristin Halvorsen sa til avisene at det var sånne som deg som risikerte flyktningenes liv.

– Jeg blei så forbanna! Afghanerne satt der på grunn av en umenneskelig flyktningpolitikk og hadde behov for hjelp. De risikerte å ødelegge kroppen sin, i verste fall dø. Det vi gjorde var å hjelpe dem med vann og telt og musikk. Jeg hadde venta noe mer i hvert fall fra Kristin Halvorsen.

– Du var med på å lage et støttenettverk. Var bare venstresida med?

– Ja, når det gjelder starten. Men klag ikke over det. Gi oppmuntring.

Klag over dem som ikke gjorde noe. Vi forsøkte å få med alle slags folk, også kirka. Vitsen med en revolusjonær organisasjon er å gjøre det mulig for folk å gjøre noe. Slik at den inderlige følelsen av virkelig forbannelse blir brukt til å gjøre noe konkret.

Da sultestreiken begynte, og da jeg så hvordan regjeringa holdt på si steile linje, ble jeg så sint at jeg hadde lyst til å begynne å grine. Vi må gjøre noe, ikke bare godta. Vi må ikke la overgrep skje, og vi må ikke la overgriperne slippe unna med det. Det har betydning at 50 mennesker demonstrerer utenfor kontoret til Bjarne Håkon Hanssen – det kommer i pressa, vi viser at det finnes motstand mot urettferdigheten som skjer.

Ute på gata

– Det er så fort gjort å se på organisasjoner som et mål i seg sjøl. Tenke på presseutspill, markere seg sjøl og slikt. Men når det skjer en så alvorlig sak som en sultestreik, må vi slippe det vi har i hendene og komme. Det er da vi ser hva en organisasjon er god for. Vår kamp er ute på gata sammen med de andre som slåss. Å diskutere sosialismen er fint. Men når det er sultestreik, må vi velge å gå fra studiemøtet for å hjelpe. Vi må organisere de med brennede hjarter som vil gjøre noe!

– Regjeringa kom med løfter?

– Regjeringa sa til de sultestreiken-de at hver og en skulle få søke om opphold på nytt, NOAS skulle hjelpe til, og nettverket til hver og en i Kabul skulle undersøkes. For hvor skulle de bo? Kabul er en by med like mange folk som Oslo – bare at det har kommet fire millioner flyktninger dit på noen få år. Den store seieren til sultestreiken var at den stansa Hanssens planer om å sende alle vekk uten videre.

Løftebrudd

– Løftene varte ikke lenge?

– De ble gjort på en mandag – og torsdag fikk vi vite at to flyktninger skulle tvangssendes fredag. Vi var flere som reiste opp til Trandum leir ved Gardermoen fredag morgen. Vi satte oss sjøl og to biler foran porten.

Vi tenkte at hvis vi klarte å hale ut tida en stund, ville offentligheten få vite om det planlagte løftebruddet – og regjeringa ville måtte gi seg med forsøket på deportasjon. Vi stoppa 11-flyet. Men før 16-flyet gikk, bar politiet oss vekk i håndjern. Det tok litt tid, for vi la oss under bilene. Vi fikk 6000 kroner hver i bot. De tok et kamera med film. Vi vedtok ikke bøkene. Det blir rettsak. Hanssen burde betale regninga – opp mot 80 000 kroner til sammen. Vi vil ikke betale for regjeringas løftebrudd.

Da vi ble arrestert, så vi bilen med de to flyktningene kjøre av sted til flyplassen. Det var trist. Men vi oppnådde å vise alle mennesker hva som skjedde.

Lekeplass bak piggråd

Jeg gikk rundt Trandum leir. Det var merkelig. Noen steder er det områder med dobbelt piggråd. Det var veldig uhyggelig å se en lekeplass på et slikt lite område. En lekeplass for små barn med sandkasse og lekestativ. Så her er det barn ...

– Nå er planene at flytningene skal sendes til Lier?

– Lier er en fengselsleir. Bare at i fengsel kan du jobbe. På Lier får du ingen penger. Ikke arbeid, ikke samvær med lokalsamfunnet. Isolasjon i månedsvis. Jeg er redd folk blir deprimererte og gærne. Det er jo bare gement å gjøre dette mot dem. Bjarne Håkon Hanssen skal tøffe seg. Vise FrP-velgerne at han er minst like hard mot flyktninger som FrP.

– Hva kan en gjøre, hvis en vil støtte afghanerne?

– Se på www.sultestreiken.net. Der er det informasjon. Det er et nyhetsbrev som kan kopieres og deles ut på skolen for eksempel. Skriv til info@sultestreiken.net og si at du vil gjøre noe. Lokale støttekomiteer er nyttige for at denne saka ikke skal bli glemt. Det må ikke bli slik at afghanerne sendes ut av landet i det stille. Afghanistan er et utrygt land. Det er krig i landet. Det er farlig for flyktningene å reise hjem. La alle afghanerne få bli!

RØD UNGDOMS SOMMERLEIR 2006

Det er bare å krysse av i filofaxen! Mellom tirsdag 25. og søndag 30. juli 2006 braker det løs på idylliske Utøya, og vi kan friste med konserter, debatter, grafittkurs, aksjoner, leirbål, bading, nye venner, valgkampforberedelser og ikke minst 250 andre radikale ungdommer. Vil du nyte sommer, sol og sosialisme med venner, vannkrig og valgkamp?

Prisen for hele herligheten blir 1100 kroner (tre hundrelapper mer hvis betaler på leir). Det er billig for ei uke med konserter, debatter, innledninger, mat, overnatting, reise og moro det! Og hvis du er ungdomsskoleelev er prisen bare 900 kroner (evt 300 til om du er sein).

AKP
Osterhaus' gate 27
0183 OSLO

Nettstad: www.akp.no

Telefon: 2298 9060
E-post: akp@akp.no
Konto: 0530 11 89356
ISSN: 1503-4062 (avis)
1503-4070 (pdf)

Utgjevar: Sentralstyret i AKP
Trykkeri: Nr1Trykk
Redaktør: Jorun Gulbrandsen
E-post: redaksjonen@akp.no
Redaksjonen avslutta: 27. juni 2006

ABONNER PÅ AKP.NO!

Få avisa gratis i posten kvar måned. Send ein epost til redaksjonen@akp.no.

AKP.NO – AVISA TIL ARBEIDERNE KONGUNISTPARTI

KALENDEREN

■ 25. – 29. juli:
RUs sommerleir, Utøya
www.sosialisme.no	■ 23. – 24. september:
Kvinner på tvers, Oslo
home.no.net/kptvers/	■ 2. – 5. november:
Rød ungdoms
feminismefestival –
www.sosialisme.no
■ 31. juli – 4. august:
Natur og Ungdoms som-
merleir, Malungen,
Hedmark – www.nu.no	■ Slutten av septem-
ber: Demonstrasjon/
aksjonsuke
www.ingenkrig.no	■ 25. november:
Klassekampens jule-
messe, Oslo
■ 31. juli – 6. august:
Jafnaðr, Skeiv Ungdoms
sommerstevne, Høne-
foss – www.jafnadhr.no	■ 19. – 22. oktober:
Globaliseringskon-
feransen, Oslo –
www.globalisering.no	■ 1. – 3. desember:
Den store kvinnekone-
feransen til RV, AKP og RU

Vil du gi en gave til akp.no?

akp.no har kommet ut i fire år nå. Det er takka være pengegaver fra snille venner og takka være dugnadsinnsats fra AKPs medlemmer. Avisa kommer ut ti ganger i året, og det er gratis å abonnere. Opplaget er normalt 6500. Vi har 2324 abonnenter. Halvparten av avisene deles ut på gata.

Det som koster, er trykking og porto. Posten AS har økt portosatsene mye, og det rammer blader av denne typen ekstra mye. Faktisk betaler vi rundt 10 000 kroner i porto for hvert nummer! Men det har gått til nå, og vi vil så gjerne fortsette.

Vi har bedt om gaver til jul og om sommeren, og det er virkelig oppmuntrende at mange gir. Alle beløp er nyttige og kjærkomne. Vil du være med? Send bidraget ditt til kontonummer 0530 11 89356.

På forhånd tusen takk fra

Jorun Gulbrandsen og hele redaksjonen

RØDT! nr 2, 2006

Stort nummer med blant annet disse artiklene:

- Jon Børge Hansen: Om å være realister
- Arne Byrkjeflot: Vår nye regjering
- Eli Aaby, Siri Jensen, Turid Kjernlie, Magnhild Folkvord og Maren Rismyhr: Sekstimarsdagen: Forsøk – det er fali', det!
- Martin Kolberg: Rød-grønt samarbeid – en varig allianse for velferdsstaten
- Randi Reese: Bruk verktøykassa!
- Torstein Dahle: Revolusjonært parlamentarisk arbeid
- Al-'Intiqād intervjuer Jan Myrdal om krig, frihet og tro

Tilbud: 150 kroner året – eller gratis prøveeksemplar?
roedt@online.no
Kontonummer 6276 05 28108

www.akp.no/roedt/

Afghanistan: Returner soldatene – ikke flyktningene

De nærmeste månedene må vi slåss mot tvangsutsending av afghanere. De skal sendes tilbake til en svært usikker skjebne i hjemlandet. Samtidig må vi slåss mot at flere norske soldater sendes for å bidra til opptrapping av krigen.

Arnliot Ask

Den sikkerhetspolitiske situasjonen i Afghanistan blir stadig verre, også i Kabul. På Natos forsvarsministermøte i Brussel 8. juni åpnet forsvarsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen for at Norge kunne komme til å stille med nye spesialtropper til en storstilt utvidelse av ISAF i Afghanistan. Dette sier tydelig at landet er en krigssone.

Avtalen

Avtalen om tilbakesending av flyktnin-
ger er et direkte handslag til regimet i

Nepal: På vei mot ny grunnlov

16. juni i år ble maoistene og regjeringa i Nepal enige om en ny åttepunktssavtale. Den innebærer at det nåværende parlamentet og regjeringa oppløses og at det dannes ei midlertidig regjering. Denne skal være på plass innen midten av juli.

Johan Petter Andresen

Det er nedsatt en komite med sju medlemmer, hvorav en kvinne, for å skrive en midlertidig grunnlov. Den fikk 15 dager på seg. Det er enighet om at den midlertidige grunnloven skal være mer demokratisk enn grunnloven av 1990.

Videre har maoistene og regjeringa blitt enige om sammensettinga av og mandatet til en komite som overvåker våpenhvilen. FN er trukket med i dette arbeidet.

Nepal i dag – folkekrig for demokrati og jordreform

I november 2005 besøkte Johan Petter Andresen Nepal. Som første nordmann var han invitert av CPN(m) til å besøke frigjøringsbevegelsens baseområde.

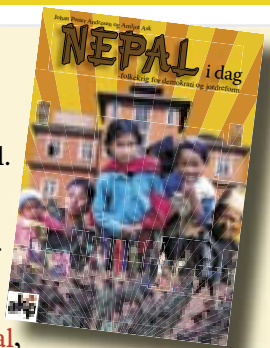
I etterkant har han skrevet bok. Den koster 75 kroner pluss porto (50 for skoleelever), og er rikt illustrert med bilder fra oppholdet.

For bestilling, ta en titt på www.akp.no/hefter/nepal, eller kontakt AKP, epost akp@akp.no.

Helselag til Nepal

Det skal sendes helselag til Nepal, og for å hjelpe med finansieringa er medlemsorganisasjonen **Helselag til Nepal** stifta. Støtt opp om arbeidet ved å sende penger til konto 6045 09 15745. Det er mulig å gi månedlige bidrag. Send ebrev til Johan Petter Andresen, jpandres@broadpark.no.

For medlemskap i Helselagskomiteen, send 150 kroner til 6045 05 45743. Se helselagtilnepal.no.

Maoistene krever at kongens hær, som har begått mord, voldtekt og tortur mot befolkninga, reduseres til 20 000 – fra dagens over 100 000. Den nåværende regjeringa har ennå ikke iverksatt noen tiltak mot hæren, og hele ledelsen er fortsatt intakt på tross av omfattende protester og krav om at de ansvarlige stilles for retten.

USA, som støtta den fascistiske kongen, vil nå gjerne lære nepalerne om demokrati. USAs ambassadør James F Moriarty ga nylig 5500 kopier av den amerikanske boka *On Democracy*, nylig oversatt til nepali, til regjeringa.

I følge tidsskriftet *Economist* 15. april er 162 av Indias 602 distrikter sterkt påvirket av maoistiske organisasjoner. Myndighetene anser det maoistisk leda opprøret å være den viktigste «sikkerhetstrusselen» i landet. I India har det kommet forslag om at Nepal må lide samme skjebne som Sikkim, altså at India annekterer Nepal – for å få bukt med den økende maoistiske innflytelsen.

Foto: Anita Hillestad

ga blir tvunget til å innstille all tvangsretur framover, også av folk fra Kabul. Situasjonen i Afghanistan vil bare bli verre så lenge okkupasjonen varer ved. Den storstilte Nato-opptrappinga nå, er en vei til mer krig – ikke til fred. Sivil gjenoppbygging med kampsoldater i ryggen er dømt til å mislykkes. Vi så det i Vietnam, og vi ser det i Irak. Å bytte ut USA med ISAF gir ikke fred, bare krig i en litt annen form.

Vi må stille krav om at de afghanske asylsøkerne må gis opphold i Norge – Ikke på utsendingsanstalten i Lier, men med fulle asylsøkerrettigheter på de mottaka de nå er.

Ingen tvangsreturnering!

Vi må fortsette å presse slik at regjerin-